

مجموعه داستان کوتاه «زیر گنبد کبود» به چاپ دوم رسید

داستان هایی از عشق و روزمرگی

مرحانه حسین زاده/ کتاب «زیر گنبد کبود» مجموعه ای از داستان های کوتاه است که ابتدای شهریورماه ۱۴۰۳ به همت ساناز آرمز جو نگاشته و تدوین شد و اکنون به چاپ دوم رسید. مضمون داستان های «زیر گنبد کبود»، عشق، روزمرگی و تلخی ها است. به عقیده این نویسنده، داستان کوتاه رسانه بیانی آدم های این عصر است و با تمام کوتاهی اش، می تواند همه مضامین را به تمامی در خود جای دهد. این نویسنده که از اعضای انجمن نویسندگان اهل قلم خراسان است در کتاب «زیر گنبد کبود» نام تعدادی از اعضای این انجمن را نظیر بهاره تقی پور، لیلامیر، محمد حقیقت خواه و جواد لطف آبادی آورده است. ساناز آرمز جو درباره اثر در گفت وگو با خبرنگار ایننا اظهار کرد: با هدف حمایت و ایجاد انگیزه در جوانان به تدوین این کتاب اقدام کردم. وی گفت: از گذشته های دور، نوشتن، رؤیای رنگین من بود، اما جسارت لازم برای چاپ و انتشار نوشته هایم را نداشتم تا اینکه در چند سال اخیر در کشاکش من درونم پیروز شده و توانستم با جسارت و اعتماد به نفس لازم چند کتاب را به چاپ برسانم. این نویسنده بیان کرد: قرچه کتاب زیر گنبد کبود نیز از همین موضوع نشئت می گیرد که تصمیم گرفتم از جوانان حمایت کنم و بتوانم به آن ها انگیزه دهم تا جسارت در آن ها بیدار شود و مانند من سال ها با درونشان در کشاکش نباشند. اکنون از دیدن نام این عزیزان و داستان هایشان در کتاب غرق لذت می شوم و به راهی که در آن قدم گذاشته ام بیشتر ایمان می آورم. ساناز آرمز جو با اشاره به نام افرادی که داستان کوتاهشان در این اثر چاپ شده است گفت: سارا پورسمانی، پونه حسن زاده، نادیا حساری، عارفه کد خدایی، مریم گندمی ثانی، مهناز مقبلی، محیا نجاری، پویا غروی، سینا شریفی و امیرعلی نهادی نام این نویسندگان است. من در این کتاب چهار داستان و بقیه نویسندگان یک یا دو داستان کوتاه دارند. مجموعه داستان کوتاه «زیر گنبد کبود» به قلم ساناز آرمز جو در قطع رقی، طراح جلد ایراندخت پیروزیبا، قیمت ۲۵۰ هزار تومان و در ۲۲۰ صفحه توسط انتشارات سیمرخ خراسان رهسپار بازار کتاب شده است.

«قطره ای به رنگ دریا» رونمایی شد

در روزهای هفته دفاع مقدس، کتاب «قطره ای به رنگ دریا» در مشهد رونمایی شد. به گزارش ایننا، حسین نوربخش، سرپرست اداره کل کتابخانه های عمومی خراسان رضوی، ظهر چهارشنبه در مراسم رونمایی از کتاب «قطره ای به رنگ دریا» که به همت اداره کل کتابخانه های عمومی خراسان رضوی و با همکاری اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان خراسان رضوی و حوزه مقاومت بسیج ۴۰۴ عمار (پایگاه مقاومت بسیج شهید باهنر) در کتابخانه مرکزی امام خمینی (قدس سره) مشهد برگزار شد، گفت: امروز در بزرگ ترین کتابخانه مرکزی کشور با وسعتی بالغ بر ۱۱ هزار مترمربع و ارائه چهل خدمت نوین و فعال به معرفی و رونمایی از اثری فاخر در حوزه ادبیات پایداری و دفاع مقدس می پردازیم.

وی با اشاره به وجود ۱۵۴ باب کتابخانه عمومی نهادهی در خراسان رضوی، گفت: در کتابخانه های عمومی سطح استان بخشی به نام «دفاع مقدس» وجود دارد که به صورت تخصصی به ادبیات پایداری و دفاع مقدس پرداخته است. حسین نوربخش، سرپرست اداره کل کتابخانه های عمومی خراسان رضوی، ضمن تقدیر از تعامل و همکاری دیگر سازمان های اجرایی و فرهنگی در برگزاری برنامه های فرهنگی مشترک، تصریح کرد: کتابخانه های عمومی آمادگی برگزاری آیین های معرفی و رونمایی آثار نویسندگان در حوزه های مختلف، خاصه دفاع مقدس، را دارند. نویسندگان این را بدانند که کتابخانه ها همیشه و همواره میزبان آنان خواهند بود. حجت الاسلام علیرضا رامیار، رئیس عقیدتی سیاسی فرماندهی انتظامی خراسان رضوی نیز در این نشست ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهدای دوران دفاع مقدس، امنیت، نیروی انتظامی و مدافع حرم اظهار کرد: به ویژه از عبدالمجید اکبری، نویسنده کتاب «قطره ای به رنگ دریا»، تشکر می کنم؛ چرا که به جرئت می توان گفت این قلم و اثر را در حوزه دفاع مقدس در خراسان رضوی کمتر دیده ایم. مایه افتخار است که عبدالمجید اکبری به عنوان فردی از نیروهای انتظامی در طول ۳۱ سال گذشته در بحث کتابت و معرفی شهدا همواره پیش قدم و پیش رو بوده است.

در ادامه حجت الاسلام عبدالمجید اکبری، خالق کتاب «قطره ای به رنگ دریا» گفت: معتمد شهدای ما همیشه به صورت جزیره ای بررسی شده اند و در اندک آثاری به صورت مجزا به آنان پرداخته شده است. شهیدان ارتباط مستقیم با علما داشته اند و اگر شهیدانی داریم که همواره در جوار علما بوده اند، بدون شک از انسان های رستگار هستند. اکبری درباره انتخاب نام کتاب، اظهار کرد: «قطره ای به رنگ دریا» نامی است که برای کتاب انتخاب شده است. «قطره» استعاره از «شهید عباس شجاعی» و «دریا» نیز کنایه از «علمای دین» دارد، که این شهید معزز لحظه لحظه زندگی خود را در کنار آنان گذرانده است.

کتاب «قطره ای به رنگ دریا (خاطرات و حکایات اخلاقی از شهید عباس شجاعی با گریزی بر سیره برخی از علمای خراسان)» اثر عبدالمجید اکبری قزوینی در ۱۷۷ صفحه توسط انتشارات بهار اندیشه مشهد در سال ۱۴۰۱ به چاپ رسیده است.

۲۳ شنبه
۱۴۰۳
۲۳ شهریورماه
۱۳۴۴
شماره ۴۴۵

۱۰

فرهنگ و ادبیات

صبح اردوگاه

چه قشقرقی!
سپیده بر نیامده
رؤیای گنجشکان را آشفته است
بی خیال خفتگان اردوگاه
آن ها
زنجره های برنجی آوازشان را

از شاخه ای بر شاخه دیگر می بافند

و منقار به منقار ولوله می کنند.
درختان سدر و گز
بستر همیشه سرسبز خواب شبانه گنجشکان
مات مانده اند در فضا
و بر درون پرغوای خود
نیم زلفی خمانده اند.
اردوگاه

بی خیال زنجیربافی بی قرار گنجشکان
غلطی می زند و پتو بر سر می کشد.
چونان که
بر شیرخواره پر تقلاي خود
نیم زلفی خمانده اند
بر درون پرغوغا.

منوچهر آتشی

محمود حکیمی که بسیاری را کتاب خوان کرد خودش چه می خواند؟

در جست وجوی حقیقت*

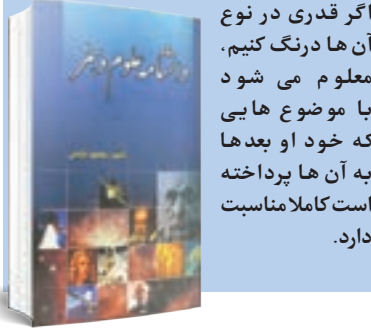

شریف شیرزاد

یادبود

محمود حکیمی، که ۳۰ شهریورماه گذشته دیده از جهان فروبست، مؤلف و مترجم پرکاری بود که با آثار خود بسیاری را، به ویژه در دهه های ۵۰ و ۶۰، به خواندن کتاب ترغیب کرد. آثار او طیف وسیعی از موضوع ها را دربرمی گرفت. همین امر، به پشتوانه قلمی ساده و روان، موجب می شد افرادی پرشمار، با علایق گوناگون، به نوشته ها و برگردان های حکیمی جذب شوند. باین همه، شاید بشود ادبیات و تاریخ و دین و علم را چهار حوزه اصلی فعالیت های قلمی این نویسنده دانست. از آثار او در این حوزه ها، می شود این ها را نام برد: مجموعه «همراه باشاعران پارسی»، «ما از پی سنایی و عطار آمدیم»، «تاریخ تمدن یا داستان زندگی انسان» و «هزارویک حکایت تاریخی»، «علی^(ع)، عدالت جاوید» و «حضرت مهدی^(عج)، پیام آور مهرورزی و محبت»، «سرگذشت علوم» و «دانشنامه علوم و هنر».

این نویسنده خستگی ناپذیر از فعالیت در مطبوعات هم غافل نبود و یادداشت ها و مقالات فراوانی را در نشریات عمومی و تخصصی انتشار داد. ازبین این دست آثار حکیمی، که اغلب چندشماره ای و مفصل بودند- مبلغی از خاطرات اوست که در میانه های دهه ۸۰، ضمن چند شماره از مجله «سوره اندیشه»، چاپ شد. در این میان، قسمت چهارم این خاطرات، ذیل عنوان «عادت به مطالعه»، که در آبان و آذر ۱۳۸۵، در شماره ۲۹ این نشریه، انتشار یافته است برای ما جالب تر است. چه اینکه با مطالعه آن می شود به خوبی با خوانده های این نویسنده آشنا شد. در این یادداشت، حکیمی، پس از ذکر مقدماتی درباره اهمیت مطالعه و ویژگی های آدم های کتاب خوان، از مطالعات متنوع خود گفته است که،

اگر قدری در نوع آن ها درنگ کنیم، معلوم می شود با موضوع هایی که خود او بعد ها به آن ها پرداخته است کاملا مناسبت دارد.

ادبیات

من در دوره دبیرستان شوق بسیار به خواندن کتاب و مجله و روزنامه داشتم. در آغاز به کتاب هایی نظیر «امیرارسلان» و «حسین کرد شیبستری» و «سندبادنامه»- که به آن ها «ادبیات عامیانه» می گویند- علاقه داشتم، و بعد به آثار نویسندگانی چون زین العابدین مؤتمن، حسین قلی مستعان، محمد حجازی، جواد فاضل، حمزه سردادور و آراین نژاد علاقه مند شدم. [...] مدتی آثار مرحوم ذبیح ... منصوری را با علاقه زیاد می خواندم. ذبیح ... منصوری در چندین مجله - با نام اصلی و یا نام مستعار- داستان و رمان می نوشت. بیشتر آثار او رمان های تاریخی بود. ادعا می کرد که آن ها ترجمه اند. گاه کتاب هایی را می نوشت و آن ها را به برخی از محققان مشهور غربی نسبت می داد، درحالی که روح آن ها از وجود او بی خبر بود. [...] این رانمی شود منکر شد که بسیاری از افراد با مطالعه کتاب های او کتاب خوان شدند.

تاریخ

من، قبل و بعد از انقلاب، به خواندن خاطرات سیاسی و ادبی سیاست مداران و ادیبان و روزنامه نگاران علاقه بسیار داشتم. [...] این خاطرات برای افزایش آگاهی های سیاسی ما خیلی مفید است، اما مشکل بزرگ آنجاست که اغلب خاطره نویسان تلاش می کنند خطاهای گذشته خود را به گونه ای توجیه کنند. نگاهی به خاطرات نورالدین کیانوری، که سال ها رهبری حزب توده را برعهده داشته، نشان می دهد وی کوشیده است تا بر بسیاری از اعمال ناروای خود پرده بیفکند. خاطرات کیانوری چند سال قبل از مرگ وی منتشر شد. خوشبختانه، بابک امیرخسروی، که سال ها از نزدیک با وی

در حزب توده همکاری داشته، [...] دروغ ها و تحریفات او را آشکار کرد. از همین روست که من، ضمن اینکه نوجوانان و جوانان را به خواندن خاطرات سیاسی دعوت می کنم، بر این نکته نیز اصرار دارم که باید نقد بر خاطرات را هم بخوانیم.

دین

در سال های آخر دبیرستان، تصمیم گرفتم که با صبر و حوصله به تحقیق و پژوهش درباره ادیان بپردازم. این شوق و علاقه را با دبیر تعلیمات دینی درمیان گذاشتم؛ وی مرد فاضل و اندیشمندی بود. [...] به من گفت: «برای اینکه از تقسیم بندی ادیان به طور علمی آگاه شوی، قبل از هرچیز باید کتاب 'تاریخ ادیان'، اثر جان ناس، را بخوانی.» در آن روزها، کتاب جان ناس تازه ترجمه شده و به بازار کتاب راه یافته بود. با مطالعه آن کتاب متوجه شدم که باید در ادیان نگاه به ادیان توحیدی، نظیر زرتشتی، یهودیت، مسیحیت و اسلام، و ادیان غیرتوحیدی، نظیر هندوئیسم، بودیسم و شینتو، دو نگاه متفاوت باشد. و بعد از آن، برای تحقیق بی طرفانه درباره هر مکتب و آیینی، ابتدا باید کتاب های اصلی و بنیادین آن ها را مطالعه کرد.

* «در جست وجوی حقیقت» عنوان سلسله ای از مقالات محمود حکیمی است که ضمن مجله «درس هایی از مکتب اسلام»، نشر می یافت.

عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه سرا:

از قدیم الایام، آزادی شاعر محدود بوده است

را احیا کند.

● فضای زیستی، به لحاظ اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و دینی، در ادوار مختلف همواره باعث شده است اتمسفری خاص و فضایی متفاوت در ایران شکل بگیرد. به نظر شما، با توجه به اینکه شعر اصلا با خیال انگیزی و تصویر پیوند دارد، چگونه توانسته است، در دوره مؤثر از زمانه خود، عیان [شود] و سبک [و] قالب خود را احیا کند؟
برخی معتقدند که ادبیات باید متعهد و ملتزم به زندگی اجتماعی مردم باشد، و این بیشتر بستگی به روحیه خود شاعر، تربیت و فرهنگ و مواضع او دارد و اینکه بخواهد از هنر به عنوان وسیله ای برای انتقال تجربه زیسته و حقیقت زندگی خویش استفاده کند. در مقابل، ما یک شعر چپ، یا مارکسیسم را داریم که در آن تعهد امر مهمی است و نمونه هایی از آن در آموزه های کمونیسم و نقد های ادبیات روسیه وجود دارد. در کشور ما، ادبیات اجتماعی نقش مهمی در این رویرکد، خصوصاً در دوره مشروطه به بعد، ایفا کرد. شاعران شعر اجتماعی کسانی هستند که به جای بیان احساسات و عواطف خویش سعی می کنند در آثارشان به جهان اطراف، مشکلات کشور و کم نورما، ادبیات اجتماعی نقش مهمی در این رویرکد، خصوصاً در دوره مشروطه به بعد، ایفا کرد. شاعران شعر اجتماعی کسانی هستند که به جای بیان احساسات و عواطف خویش سعی می کنند در آثارشان به جهان اطراف، مشکلات کشور و کم نورما، ادبیات اجتماعی نقش مهمی در این رویرکد، خصوصاً در دوره مشروطه به بعد، ایفا کرد. شاعران شعر اجتماعی کسانی هستند که به جای بیان احساسات و عواطف خویش سعی می کنند در آثارشان به جهان اطراف، مشکلات کشور و کم نورما، ادبیات اجتماعی نقش مهمی در این رویرکد، خصوصاً در دوره مشروطه به بعد، ایفا کرد. شاعران شعر اجتماعی کسانی هستند که به جای بیان احساسات و عواطف خویش سعی می کنند در آثارشان به جهان اطراف، مشکلات کشور و کم نورما، ادبیات اجتماعی نقش مهمی در این رویرکد، خصوصاً در دوره مشروطه به بعد، ایفا کرد.

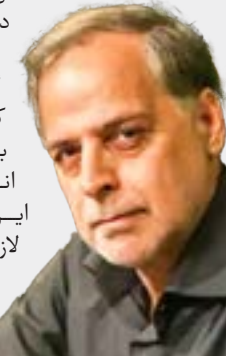
است. مردم ایران و اهل سخن ذوق شنیدن شعر دارند. از طریق شعر مسائل را می پذیرند و ارتباطی دلی با عالم کلمات و شعر دارند؛ به همین جهت، شعر در کشور ما بسیار مهم تلقی می شود. البته جنبش های جدید شعر نو و تنازع آن با شعر سنتی و همچنین نقد هایی که بر شعر سنتی و کهنه نوشته شد باعث شد که کمی شعر ما به حاشیه برود. همچنین، تقویت هنرهای دیداری و بصری، چون سینما، سبب شد عنصر تخیل، که عنصر جوهری شعر است، تحت الشعاع قرار بگیرد. جهان تصویرگری شعر برگرفته و متأثر از کلمات است و همین کلمات تحت تأثیر جهان تصویری و رسانه های دیداری نیز قرار گرفتند. تا جایی که در دوره ای اعلام شد که شعر به انزوا خواهد رفت. درواقع، همانند مواجهه ای که هنر نقاشی با هنر عکاسی داشت، شعر هم در مواجهه با جهان تصویر و بصری قرار گرفت، و طبیعی بود که برای ادامه دادن باید ذهنی تر و انتزاعی تر می شد.

این انتزاعی شدن لازم اش طی کردن پروسه زمانی بود که در آن شعر بتواند خود

عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه سرائی است که مشهورتر از همه آثارش اشعار تیتراژ مجموعه های تلویزیونی است. وی همچنین مقالات و نقد هایی درباره شعر در رسانه ها دارد، و علاوه بر آن، دبیر و داور جشنواره های مختلف، عضو هیئت علمی و مدیر خانه شعر بنیاد نویسندگان و هنرمندان، و عضو شورای ترانه وزارت ارشاد نیز بوده است. «اینها» گفت وگویی با شاعر و نویسنده داشته است که گزیده ای از آن در ادامه می آید.

● در ابتدا، از هنر شعر فارسی، به عنوان هنری کهن که در فرهنگ، خانه و نگاه هر ایرانی، به درازنای یک تاریخ، همواره حضور داشته است، بگویند.
هر کشور و ملتی با یک هنر مانوس و موسوم است، و ملت ما بیشترین تنیدگی خود را درمیان هنرها با شعر و شاعری دارد. شعر برای ما، به ویژه، بستر انتقال علوم دینی و تجربه های ناب عرفان و تصوف بوده است و نگاه هنرمندانه به دین و حماسه های ملی، اغلب در بستر شعر منتقل شده است. به طور کلی، در فرهنگ عمومی جامعه ما، استفاده از شعر و ادبیات شاعرانه در سخنان پیران قوم، تا همین چند دهه گذشته، جزو امور رایج بوده

در هر مرتبه و شغل، دائماً در نظام بروکراسی هنرشان محدود می شود، و اگر بخواهند به وضوح شعر اجتماعی و انتقادی کار کنند، ممکن است معیشت و آزادبستیشان مورد تهدید واقع شود. اما، باین وصف، این ها، همه، اتفاقاتی هستند که باید در جریان شعر اجتماعی رخ دهند، در جریان شعر اجتماعی، شاعر باید بی باکانه به نقد زمانه خود بپردازد.

● با توجه به اینکه هنر شعر، به لحاظ ساختاری و تولید، کمترین وابستگی را به امکانات و شرایط دارد، همین مسئله سبب نمی شود جریان هنر در درون شعر باورمندتر و قدرتمندتر پیش برود؟
شاعر می تواند آزادانه شعر بگوید، اما همواره باید در نظام بوروکراسی اداری نگران مشکلات معیشتی خود هم باشد. حال، اگر بخواهد به عنوان یک شاعر آزاد نگاه و تحلیل خود را نسبت به اجتماع بیان کند، ممکن است محدودیت هایی، بر او اجانب جامعه و چه از جانب نظام ممیزی، بر او اعمال شود. این مسئله، در تمام دنیا و از قدیم الایام رایج بوده است، به همین دلیل، در گذشته شاعران آزاد نگاه و تحلیل خود را نسبت به اجتماع بیان نمی کردند. ممکن است محدودیت هایی، بر او اجانب جامعه و چه از جانب نظام ممیزی، بر او اعمال شود. این مسئله، در تمام دنیا و از قدیم الایام رایج بوده است، به همین دلیل، در گذشته شاعران آزاد نگاه و تحلیل خود را نسبت به اجتماع بیان نمی کردند. ممکن است محدودیت هایی، بر او اجانب جامعه و چه از جانب نظام ممیزی، بر او اعمال شود. این مسئله، در تمام دنیا و از قدیم الایام رایج بوده است، به همین دلیل، در گذشته شاعران آزاد نگاه و تحلیل خود را نسبت به اجتماع بیان نمی کردند.